

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Suurpää, Leena		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Erilaisuuden hierarkiat : Suomalaisia käsityksiä maahanmuuttajista, suvaitsevaisuudesta ja rasismista		
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Väitöskirja	Aika-Datum-Month and year 2002-10-04	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 261 (228+liitteet)
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan maahanmuuttajia ja suomalaisia koskevia käsitystapoja sekä niiden muotoutumista 1990-luvun lopun yhteiskunnassa. Näitä käsitteellistyksiä lähestytään erilaisuuden, erojen ja eriarvoisuuden näkökulmien kautta. Tarkastelun tukena toimivat nuorten kanssa tehdyt ryhmähaastattelut ja poliittis-hallinnollisten tekstit. Tutkimuksen pääasiallinen aineisto koostuu 13 haastattelusta, jotka on tehty 17-19-vuotiaiden helsinkiläisnuorten kanssa. Toisena aineistona on pääkaupunkiseudun kunnalliset maahanmuuttajien kotouttamisohjelmat.</p> <p>Väitöstyössä tutkitaan ryhmään kuulumisen ja erottautumisen jännitettä etenkin kun kyseessä ovat nuorten suhteet maahanmuuttajiin. Toiseksi tarkastellaan nuorten maahanmuuttajia, rasismia ja suvaitsevaisuutta koskevien käsitystapojen sisältöjä ja kerronnan muotoja. Käsitystavat kytketään myös suomalaisen yhteiskunnan oloihin ja pohditaan, mitä konkreettisia seurauksia käsitteiden saamalla merkityksillä on maahanmuuttajien elinolojen kannalta. Kolmanneksi tutkitaan, miltä suhteet maahanmuuttajiin näyttävät, kun niitä tarkastellaan laajemmasta yhteiskunnallisesta näkökulmasta eli maahanmuuttajien kunnallisten kotouttamisohjelmien kautta. Solidaarisuuden ja suvaitsevaisuuden käsitteiden avulla pohditaan, millaiset ovat maahanmuuttajien kohtaamat yhteiskunnalliset jäsenyysehdot ja suomalaisen hyvinvointivaltion monikulttuurisuutta koskevat haasteet.</p> <p>Tutkimus koostuu viidestä artikkelista ja yhteenvetoluvusta. Tutkimukseen liittyvät, teoreettisia painotuksia ja aineiston analyysia koskevat menetelmälliset lähtökohdat voi tiivistää kolmen näkökulman varaan: tutkimuksessa korostetaan käsitystapojen tuottamisen vuorovaikutuksellista luonnetta, kokemuksellisuutta ja arvottavaa puolta.</p> <p>Väitöstyön teoreettisina ankkureina käytetään nuorisotutkimusta, sosiologista kulttuurintutkimusta ja sosiologisten klassikkokäsitteiden, ryhmän ja solidaarisuuden, kautta avautuvia näkökulmia. Tutkimuksessa arvioidaan kriittisesti myöhäismodernia käsitystä lisääntyvästä yksilön vapaudesta ja sosiaalisten siteiden haurastumisesta. Yksilöllisyyden eetos ja yhteisöllisyyden voima elävät käsi kädessä. Tämän vastinparin jännitteisyys nousee kiinnostavasti esiin nimenomaan maahanmuuttokysymyksen kautta.</p> <p>Tutkimuksen otsikko Erilaisuuden hierarkiat on myös tutkimuksen tulkintakehys. Erilaisuutta voi tulkita symbolina, joka voi merkitä sekä yksilön ja ryhmän voimaa että voimattomuutta: siihen liittyy joko myönteisiä tai kielteisiä merkityksiä riippuen siitä, keihin erilaisuudella viitataan. Kulttuuriset erot ja sosiaalinen epätasa-arvoisuus voivat maahanmuuttajien kohdalla kietoutua yhteen moniulotteiseksi erilaisuuden hierarkiaksi. Asetelma ei ole kuitenkaan yksinkertainen. Maahanmuuttajat eivät eroa suomalaisista yhdenmukaisella tavalla ja pysyvästi. Erojen ja samankaltaisuuksien kuten ei yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden ongelmaakaan voida lähestyä toisiaan poissulkevinä asioina.</p> <p>Erilaisuuden hierarkiaa lähestytään myös asettamalla rasismi ja suvaitsevaisuus vuoropuheluun. Tutkimuksessa esitetään, kuinka rasistiset ja suvaitsevaiset käsitystavat voivat noudattaa samankaltaisia todellisuuden käsittämisen ja arvottamisen tapoja: jakoa "meihin" ja "muihin", erilaisiin ja samanlaisiin, ulkopuolisiin ja sisällä oljoihin.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords maahanmuuttajat - käsitykset - nuoret - Suomi suvaitsevaisuus - rasismi - suomalaiset ulkomaalaiset - mielikuvat - suomalaiset		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		